

„Učitelju! Znamo da si istinit te po istini putu Božjem učiš i ne mariš tko je tko jer nisi pristran. Reci nam, dakle, što ti se čini: 'Je li dopušteno dati porez caru ili nije?' Znajući njihovu opakost, reče Isus: 'Zašto me iskušavate, licemjeri? Pokažite mi porezni novac!' Pružiše mu denar. On ih upita: 'Čija je ovo slika i natpis?' Odgovore: 'Carev' Kaže im: 'Podajte dakle caru carevo, a Bogu Božje.' Čuvši to, zadive se pa ga ostave i odu.“

Prije nekoliko dana sam napisao komentar pod naslovom: Â „Kako su pastiri postali ovce“. Kad se Â komentaru suprotstavi navedeni citat dobijemo prilično zabrinjavajuću priču.

Uobičajeno je da se navedeni citat tumači kako postoji kraljevstvo na zemlji i kraljevstvo na nebu koja nemaju ništa zajedničkog. Svako od kraljevstava funkcionira nezavisno i nema potrebe za njihovim sjedinjenjem. Upravo je srednji vijek, u kojem su pape krunile vladare, Â pokazao kako je Crkva iznad kraljevstva pa, prema tome, kralj je suveren u području koji mu prepusti, odredila, Crkva. „Nerazumijevanje“ na relaciji svjetovne i crkvene vlasti stoljećima je bio predmet sukoba dvaju kraljevstava, čak ratova, kako bi se odgovorilo tko je važniji. Rat kao sredstvo i instrument ostvarivanja političkih ciljeva nije dao niti je mogao dati zadovoljavajući odgovor. Poznato je da je Napoleon Bonaparte I. uzeo krunu iz ruku papinog delegata, koji ga je trebao okruniti, i sam se krunio čime je pokazao kako nije kruna od Boga (čitaj: Pape) već je krunu sam zaslužio, osvojio. Nije to jedini primjer. Ali je važno identificirati da se je to dogodilo gotovo nedavno - početkom devetnaestog stoljeća – od kad je prošlo tek nešto više od 200 godina. Treba kazati kako se je u to vrijeme Â prosvjetiteljstvo već dobro udomaćilo u znanosti, s jedne strane, i, s druge strane, odlučno utjecalo na mišljenje rađajuće buržoazije. Tako je sekularizam sve više dobivao na značenju. Od postanka kršćanstva državnom religijom u Rimu ono je, putem Crkve, bilo determinirajući čimbenik kako postanka i ustrojstva državne tako i ukupne politike u Europi. Papa je, da bi se izbjegli sukobi, podjelo tadašnji poznati svijet između Španjolske i Portugala. I tako dalje.

Mislili smo kako nije zamislivo da postoji veza, dogovor, u XXI. stoljeću, Â između sekularne države i Crkve. Međutim, postoji dogovor između vlade premijera Andreja Plenkovića i Crkve koji ovih dana postaje vidljiv putem izjava crkvenih prelata. Dogovor se sastoji od podrške Crkve vladi Andreja Plenkovića koji će pomoći Crkvi da se obnove potresom uništeni spomenici kulture (Kuća Božja) i još nešto što još nije moguće identificirati. Ovim nikako ne želim kazati kako je povezanost Crkve i politike specifičnost Katoličke crkve. Pravoslavna crkva je još utjecajnija. Tako su poznati sukobi Petra Velikog i Crkve u Rusiji. Međutim, to se ne skriva već se javno kazuje. Pitanje koje se postavlja glasi – zašto je Crkva dala podršku premijeru Andreju Plenkoviću kada je riječ o kulturnoj baštini hrvatskih građana koji će ju obnoviti kako bi sačuvali svoj identitet? Očito se radi o dogovoru, kako bi naš narod kazao , u smislu „kruha preko pogače“.

Povijest pokazuje kako postoji značajna veza između države i Crkve u Hrvata. U prethodnom sustavu Sotona u liku samoupravnog socijalizma održala je i poticala borbenost vjernika koji su vjerujući čuvali nacionalni identitet. Slični odnos crkve i države imamo u svim tzv. socijalističkim zemljama. Danas imamo nove okolnosti koje sugeriraju kako imamo demokratski izabranu vlast koja ne da ne bi trebala već ne bi smjela ugovarati, dogovarati, podršku crkve bilo kojoj političkoj opciji. U Ustavu EU se ne spominje kako je temelj ujedinjenih ravnopravnih zemalja članica Kršćanstvo. (Ne spominjem vjeru već instituciju koja operacionalizira vjeru kako ne bih povrijedio osjećaje vjernika koje duboko poštujem.) Iz navedenog slijedi kako Bruxelles nije i neće pozdraviti dogovor između premijera Andreja Plenkovića i Crkve u Hrvata.

Vratimo se citatu. Iako je uvriježeno tumačenje po kojem ne treba povezati zemaljsko i nebesko kraljevstvo mislim da ih ne samo ne treba povezivati već je povezivanje štetno i u izravnoj suprotnosti s prethodno navedenim citatom. Radi se o dva različita kraljevstva koja funkcioniraju i moraju funkcionirati po svojim kanonima. Bilo kakvo približavanje jednog od kraljevstava predstavlja odustajanje od misije kraljevstva koje se približava onom drugom. To je, da budem precizan, nanijelo mnoge probleme Crkvi jučer, danas a vjerojatno će tako biti i sutra. Papa Franjo je rekao i, na žalost, ostao na rečenom. Zamijenio se zlatni željeznim križem kako bi se pokazala skromnost što je nedovoljno da bi se vidjele promjene Crkve. Nastavlja se po starom tisućljetnom obrascu suradnje države i Crkve.

Suradnja Crkve s državom je moguća jedino na temeljima poslanja Crkve. Dakle, nauka Isusa Krista. Moderna država je sekularna i samo takva može se zvati demokratskom. Ako ispravno tumačim nemogućnost dovođenja u svezu dvaju kraljevstava tada nije moguća suradnja Crkve i države, već je, zbog niza korisnih aktivnosti crkve, moguća i potrebna pomoć države u njezinom poslanju. Pri pružanju pomoći crkvi valja biti krajnje oprezan kako se ne bi prešla granica sekularnosti. Kako god okrenemo imamo problem.

Zato je potrebno, kako bi se sačuvala Crkva u tumačenju Isusovog nauka, preispitati postojeći sustav financiranja vjerskih zajednica. Naprosto kad država prikuplja poreze kako bi ih dala vjerskim zajednicama dovodi ih u podređeni položaj, s jedne strane, i, s druge strane, moguće je svaki proaktivni akt crkve protumačiti kao zahvalu za dobivena sredstva. Umjesto toga bilo bi primjerenije omogućiti vjernicima da sami odrede koji će dio dohotka ustupiti svojoj Crkvi. Tada bi Crkva vodila više brige o vjernicima, koje sam figurativno nazvao ovcama. To znači da bi pastiri, u ovom slučaju svećenici, vodili brigu o svom stadi. Ovako, kada je stado tako veliko (preko 80% hrvatskih građana se izjašnjavaju kao vjernici koji, gle!, nemaju svog predstavnika u Hrvatskom saboru koji bi branio moralne i etičke principe Crkve) a pastira je sve manje pa novi sustavi komunikacije preuzimaju funkciju pastira što nema niti može imati smisla ako imamo u vidu potrebe vjernika.

Precizno. Sloboda nema cijenu. Crkva je obvezna boriti se za slobodu svakog čovjeka. Jednako za onog koji je dio njezinog „stada“ kao i onog koji to nije. Bog je univerzalan bez obzira kako ga nazivali. Izjave crkvenih vele dostojanstvenika koje ovih dana dominiraju u javnim medijima nisu niti mogu biti poslanje Crkve u Hrvata. Dobro se je podsjetiti što je Isus učinio trgovcima, mjenjačima u Hramu. Dobro je razmisliti zašto je to učinio.